

“M’interessen molt els jueus perquè no és clar què és ser jueu”

Nancy Huston (Calgary, Canadà, 1953) va obtenir a França el premi Femina 2006 amb la novel·la *Línies de falla*. L'acaba de traduir *La Magrana*. Un nen californià de sis anys explica el món familiar que l'envolta i també ho faran, situats a l'època en què tenien sis anys, el pare, l'àvia i la besàvia, bo i reculant en el temps, fins a l'Alemanya nazi.

—El fet que tinguéssu sis anys quan la mare us va abandonar ha estat determinant a l'hora de triar l'edat dels quatre infants?

—Sí. No és una mera coincidència. Tinc molt viu el record dels meus sis anys a causa d'aquell fet i sabia que si situava els quatre infants en aquella edat seria com si obrís un ventall d'emocions. Però, a més, els sis anys són un tombant a la vida.

—Què passa a sis anys?

—El nen ja comprèn moltes coses i viu encara una vida única, ben diferent de la dels altres nens. En anar a l'escola, tindrà una existència uniformitzada.

—Més impersonal.

—Just. Perquè, a més, rebrà la pressió dels companys d'escola, del llenguatge que sent, dels acudits que s'expliquen, i veu i aprèn les mateixes coses. I a sis anys encara està molt preocupat pel cos, per les funcions fisiològiques del cos, pel menjar i pels excrements. I aquesta curiositat pel cos l'estén a tot.

—Però els vostres nens són narradors i veuen més coses del seu entorn que no pas les que detecta un nen de sis anys, que encara viu en un món a part. Són infants només en part.

—No hi estic d'acord, deixant a banda la seva capacitat lingüística que, evidentment, és superior a la d'un nen de sis anys. No podria mantenir la llengua d'un nen de sis anys perquè hauria estat carregós, no hauria funcionat. Però en el conjunt he respectat el que puguin comprendre. Tinc nebots de quatre anys que ja comencen a moure's per internet i mostren una gran curiositat pel món. A sis anys ets curiós i subtil, i registres moltes coses, encara que no les puguis expressar. He intentat basar-me, en gran part, en els meus sis anys i no era cap geni, cap cervell privilegiat.

Nancy Huston, escriptora bilingüe en anglès i en francès, ha visitat Barcelona per promoure la novel·la *Línies de falla*.

—Tenim una novel·la sobre la història d'una família en quatre moments històrics i tenim també el problema dels infants robats pels nazis a Polònia, Ucraïna i els països bàltics, adoptats per famílies alemanyes.

—No hi ha dues novel·les. Hi ha el cas històric que denuncio i hi ha la qüestió principal, que és la de la identitat, l'adhesió a la religió, la família i la nació, obligat per l'ambient on neixes. Perquè quan neixes, quan ets, no ets res. Un neix sense cap tret cultural. Un xinès no neix xinès.

—No heu tingut por, en parlar del conflicte dels jueus i del conflicte amb els palestins, de decantar-vos cap a un costat?

—Por és l'última cosa que pot tenir un escriptor. El meu llibre no és contra ningú ni a favor de ningú. El tema jueu és present a moltes novel·les meves i si m'ha interessat és perquè no és clar què és ser jueu: és una llengua, una cultura, una religió? Les comunitats jueves de

Nova York o París em van fascinar de ben jove perquè no tenen res de pecors, i són gent lligada al vagareig, a la indefinició.

—Cal haver viscut cosmopolita per a escriure el llibre que heu escrit, no?

—Sí, hi estic d'acord. He viscut al Canadà, als Estats Units, a França i a Alemanya i he reflexionat contínuament sobre les identitats. Sartre, per exemple, no va aprendre cap llengua estrangera, no va trencar mai amb la vida burgesa que portava ni va deixar de viure al mateix barri de París, i fela declaracions universals com si tothom fos com ell.

—Vàreu ser alumna de Roland Barthes. Alumna o deixeble?

—Alumna, només. Però penso que em va influir fins i tot en la manera d'escriure. Em va ajudar a detectar els vicis del llenguatge, els tics, els clixés, els tòpics, les idees fetes. Ara bé, ell desmuntava les novel·les, les frases, i jo volia construir una novel·la. Aquest és un dels grans problemes de la literatura francesa, que els estudiants han après a analitzar la novel·la més que no a apreciar-la, a estimar-la. No és per atzar que comencés a escriure la meva primera novel·la tres anys després de la seva mort. Per escriure una novel·la cal ser crèdul. Si ets lúcid, no la pots escriure.

Lluís Bonada